

REDACTIA

Arad, Str. Anlich (Adam)

ABO MENTUL

Penru Austro-Ungaria
de un an fl. 10; pe $\frac{1}{4}$
an fl. 5; pe $\frac{1}{4}$ de an
fl. 2.50 pe 1 lună fl.N-rii de Duminică pe
an fl. 2.—Prin România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscrise nu se inapoiăz.

TINERII ROMÂNI

IN
ȘCOLILE MAGHIARE.

In săptămâna trecută presa maghiară a discutat cu oare-care vociune o temă, care ne interesează și pe noi foarte de aproape: *tinerii români în școlile maghiare!* Ear' chestia ajunsese în public în urma întrebării ce s'ar fi făcut din ministerul școalelor asupra cauzelor că în școala pedagogică de stat din Deva promoțiile sunt grozav de slabe. Ieșise adeca veste, că de vină sunt — *tinerii români*, cari se inscriu în număr atât de mare, în cat din 108 elevi, 58 erau Români, cari, neștiind însă bine ungurește, nu puteau fi promovați.

Luând cuvîntul, „Telegraful Român“ își exprimase credința, că va fi la mijloc o oare-care prigonire și răutate. Conclusul foilor maghiare era însă, ca să nu se mai primească într'un institut de cultură maghiar elevi români mai mulți decât unguri.

Vine însă directorul numitei preparandii și în cunoștință de cauză, cum afirmă, tine să răspundă tuturor celor cari au acusat. Publică deci în „Budapesti Hirlap“ un lung articol, pe care l'au reprobus și alte foi, de pildă și organul archișovinist-kossuthist din loc.

Pe noi două afirmări ne interesează. Înălă: zice adeca directorul Boga că dacă nu se primiau elevi români, preparandia de stat din Deva, pentru care se cheltuiesc pe an peste 100.000 fl., era să rămână goală. A doua: nu e adeverat, că elevii români ar fi cauza promoțiunilor slabe. Din contră: ei învață bucuros ungurește, primesc cu placere spiritul maghiar, și majoritatea elevilor eminenți se recrutează tocmai din mijlocul elevilor români; dă în pri-vință asta și pilda.

Credem ambele afirmații. Numai concluziile noastre difer de ale dlui director. Noi vom zice anume: dacă pentru școalele ungurești nu aveți destul elevi maghiari, apoi închideți-le! Dacă vă trebuie învățători și pe aceștia nu-i puteți recruta din singur vostru, e un semn de mare slabiciune. Ear' recrutarea lor din singur poporul român, noi totu o privim ca o primejdie pentru neamul românesc și ori-cât de bun ar fi tratamentul cel-dată elevilor români, noi nu putem zice altceva, de căt: Români, păziți-vă de aceste școli!

Eată de ce: Români, care învață în școli ungurești, ori-cât sentiment național ar avă, își negligează educația și instrucția românească. Ear' daca părăsind școala, se aplică în comună și în serviciul nației ungurești, pentru neamul nostru e percut.

Căt despre afirmația, că Români învață bine și se cresc în institutele ungurești buni patrioți, deci Ungurii să nu strige contra lor, — cum îl sfătuiește directorul din Deva, — și aici avem altă părere. Tocmai fiind că în-

vață bine și sunt dispuși a se asimila, trebuie să lucrăm cu totul, că acești tineri români să cerceteze școli românești, ear nu să întărească contingentul celor chemați a maghiariza. Când tocmai în comitatul nostru avem exemple și stim, că învățătorii, cari au studiat în preparandile de stat și s'au aplicat la școli comunale ori la cele de stat, s'au și dat după păr, ba unul și-a maghiarisat și numele, nu putem îndestul să alarmăm pe Români și să-i conjurăm, că să-și tină departe copiii de aceste preparandii de stat.

Avem noi preparandile noastre, acolo să meargă cei cari vor să fie apostoli ai Românilor. Ear' dacă în lipsa tinerilor români preparandile ungurești rămân pustii, cu atât mai rău pentru Unguri, cari se pretind apostoli ai culturii în orient și n'au învățători nici pentru instrucția propriilor lor fili.

INTĂRIREA. Ni se comunică știrea, că P. C. Sa dl Iosif Goldiș a fost propus M. Sale Monarchului spre întărire ca episcop al diecesei Aradului. În curând deci decretul va fi publicat, după care va urma slințirea ear' la Sân Petru aproape e sigur, se va face instalarea.

„Înțelegerea frătească“.

Sibiu, 6/18 Iunie.

In numărul seu de la 4/16 Iunie, organul „autorisat“ al așa preținșului comitet național (?) scria, că s'au adunat aici „mai mulți fruntași mai din toate părțile terii, cari toți în frătească înțelegere s'au stabilit asupra situației noastre actuale“. Vă comunicasem numele acestor mulți fruntași... Deoarece însuși directorul „autorisat“ s'a convins, că străbătând în public numele, și mai ales numărul acestor fruntași, nu va putea deștepta mari speranțe în obștea românească, în Noul de ieri al aceluiasi ziar vrea să dea o altă explicație, spunând, că domnul, al căror nume vă-lă comunicat, s'au adunat „cu unicul scop de a alege direcționarea pe un nou period de trei ani“. Dar' chiar și numele celor aleși sunt mai mulți ca ale gătorii! De aceea alegerea s'a și făcut cu — „unanimitate“ de voturi.

Care va să zică, numai pentru regulaarea averii naționale (?) s'au adunat fruntași! Nică pentru aceasta însă nu mulți, după cum „directorul“ scriesese cu litere atat de grase, ei în familie: ginerele dlui Rațiu (dl Coroianu), Vaida tatăl și fiul, G. Pop de Băsescu, amicul intim al dlui Rațiu și Dr. T. Mihályi, care — cine nu o stie oare — cu un zel vrednic de o cauză mare ajută și el să nu se prăbușească societatea pe acțiuni atât de subred intocmită chiar de la început.

Cetitorii „autorisat“ se vor fi întrebat însă și ei: care este cauza că asupra „înțelegerii frătești“ organul sibiian publică stiri ce se contra-zic? Entrefiletul privitor la „mulți fruntași“ le va fi deșteptat adeca speranța unei acțiuni politice, oare-care, când colo a două zi ieșe treaba, că a fost vorba numai despre acțiunile foarte scăzute ale tovărășiei din ultia Poplăci!

Din isvor vrednic de crezut aflu însă că a fost planuită o „confuzație politică“, la care într'adevăr s'au invitat „fruntași“, „mai din toate părțile terii“, indeosebi „cei pe al căror concurs dl Rațiu conține, căcăi „directorul“ său îl asigurase, că acum, după ce „tradarea celor de la Arad e

evidență“, toată România e cu d sa. N'a venit însă nimăn. Dl Coroianu totuși a plecat Vineri (îndată după „înțelegerea frătească“) la București, unde nașul său (dl Ionas Grădișteanu) și celor adunati la congresul Ligii, va refera despre hotărîrile comitetului național, punând în vedere acțiuni mari... Vorba e numai de „milioanele ce se recer“ și lucrurile vor fi ele puse în toporiste... Conferența națională — căci sub Szell și speranța de toate Memorandum și congresul naționalităților și lucru hotărît acum, Sturdza nu mai poate pune pedecl! Ear' nașul va crede pe final seu, căci de la 1896 încoace într'una aude cântecul acesta... Ear' rezultatul? Mai trebuie oare să insist, când se știe starea deplorabilă, în care se găsește „avarea națională“ și împregiurarea că dl Ionas e corifeu guvernamental acum!

Poate că interesul bine priceput al causei naționale și îndeosebi pentru împrezzirea chestiunii, dacă e bine să se susțină tovărășia politică, al cărei suflit e dl Coroianu (și anume cu perenția de a fi ea singură autorisată) — zicem: poate că pentru acest motiv va fi nevoie să re-stabilim curând și responsabilitatea, ce își iau asupra-le amicii de dincolo oī dlui Coroianu și Rațiu. După-ce este atât de clar dovedit, că aici la noi nu i ia nimăn în serios pe cei de la Sibiu, după-ce s'au dovedit cu virf și îndesat, că ei sunt incapabili de vre-o acțiune politică, se impune adeca întrebarea:

Se ajută oare causei naționale susținendu-se în mijlocul drumului spre împrezzire a situației în partid a unor buturugi, cum numea „Revista Orăștiei“, pe membrul preținșului comitet care a înglodat cauza națională, cum scria „Dreptatea“, organul dlui Mocsnyi. Oare gratuitădinea, ce vor fi vrând să arate în București cărăi s'au folosit de concursul dlui Rațiu și Coroianu în campania de „trădare“ contra dlui Sturdza, se poate tolera întru menținerea în frunte a pseudo Parnelilor atât de bine caracterizat de „L'Indépendance belge“?... Serviciul că dl Coroianu a împins pe dl Rațiu să publice epistolă discretă adresată de dl Sturdza (și adusă de dl Delavrancea) presidentialul comitetului nu poate avea nimic comun cu însăși cauza națională!

Să până se va impune discuția acestor chestiuni,aderenților sinceri ai programului național pun întrebarea: Nesiguranța actuală din partid și niste „autorisații“, în jurul căror golul e atât de mare, poate fi oare spre întărirea partidului național român?

Pregătiri pentru instalare.

Constituirea comitetului. — Impărțirea agendelor.

In urma invitații făcute în înțelegeră cu mai mulți fruntași arădani de dl V. Mangra, credincioșii aleși ai bisericet ortodoxe și ai vieții noastre naționale s'au întrunit eri în localul casinii pentru a se sfătuî în privința modului de primire a noului Episcop.

După-ce s'au discutat în general, toți au căzut de acord să se aleagă un comitet general, care să conducă și să aranjeze serbarele.

După-ce au vorbit d-nii Dr. N. Oncu, Truța, Mangra, Ciorogaru, Dr. Suciu, Russu Sirianu, Raicu și alții, s'a proclamat în comitet următorii domnii: P. Truța, Dr. Suciu, Dr. Petrovici, Dr. Lazar, Ciorogaru, Dr. Ispravnic, Raicu, Russu Sirianu, Petrean, Vașan, Moldovan (inv.), Purcariu, Stefanu, Herbay, Dr. Precupas, Dr. Nemet, Vanc

ADMINISTRAȚIA
Arad, Str. Anlich (Adam)

INSERTIUNILE:
se : str garmonă: prima-data
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia-oară 4 cr. și timbr
de 30 cr. de fiecare publica-
cătione.

Atât abonamentele că și
insertiunile sunt a să plăti
la înainte în Arad.
Scrisori nefrancate nu
primesc.

(inv.) Dr. Tamașdan, Rațiu și Lugo-
jan.

Președinte al comitetului s'a ales dl
Truța, vicepres. Dr. Suciu, secretar
profesorul Petrovici și inv. Moldovan.
Cassar dl Herbay.

Comitetului i-s'a dat și facultatea de
a se întregi și cu alți membri, dacă a-
genda este așa vor cere.

Pentru înlesnirea lucrărilor, comite-
telu s'a împărțit în mai multe secțiuni
speciale.

Mâne secțiunile se vor întruni pen-
tru a stabili programul serbarilor.

DIN ROMANIA

Alegeri

Universitatea din București a ales în Senat pe d. Maiorescu (junimist) ear cea din Iași pe d. Missir (conservator).

La balotajul din Gorj (T. Jiu) a reușit d. Iunian, liberal, contra dlui Magheru, junimist. La Brăila s'a ales d. Moisescu, liberal. La Dolj d. Marian, conservator, la Tulova d. Nicorescu liberal.

Fantoma confesionalismului

Sub acest titlu „Revista Orăștiei“ (dela 5/17 Iunie) scrie un articol pe care ținem să-l semnalăm cititorilor noștri. Confrății dela Orăștie trag adeca o pararelă între atitudinea ce a avut-o organul „autorisat“ dela Sibiu cu prilejul numirii de episcop la Lugoj și cu ocazia alegerii de episcop la Arad. Cu toate că despre dl Radu însăși organul „autorisat“ nu știa să scrie de căt că „e flu de tăran“ pe căt de simpatice, pe atât de puțin cunoscut“ (nrul dela 17/29 Noembrie 1896), totuș la 9 Maiu 1897 scriisește:

Ziua de azi, se ridică prin însemnătatea ei la rangul unei zile epocale. Denumirea părintelui Radu de episcop al Lugojului a fost un eveniment care a surprins plăcut neamul românesc. Astăzi toți Români au trebuit să simtă că în părintele Radu au primit un episcop cult, entuziasmat, cu vederi largi și sentimente înalte, ca și care asemenea Români nu au mai avut...

Despre acest mare episcop, „ca și care asemenea Români nu au mai avut“, „Revista Orăștiei“ scrie însă:

„Diecessa Lugojului dela venirea nouui episcop e în plină luptă confesională. Acestea e un secret public. Si lupta e pornită de către Mesia al „Tribunei“. Ne aducem aminte, că harnicul protopop gr. or. al Lugojului, dl Dr. George Popovici, unul dintre cele mai cinstite caractere politice și dintre cei mai entuziaști naționaliști, silit de „uneltele papistașe“ a trebuit să-și ridice glasul de protestație împotriva lor. Eată cum dl Dr. Popovici caracterisează activitatea confesională a idolului „Tribunei“:

„Trecând la o altă ordine de idei, zice dl Popovici în vorbirea sa de Anul-Nou 1898, amintesc în urma poziției moale cu rezervă sălii și impusă de situația gravă în care ne aflăm, că în decursul anului 1897 (alecă dela venirea episcopului Radu. Nota Red.) s'a ivit o mișcare de propagandă catolică pernicioasă, spre a abate creștinii nostri dela legea și biserică lor străvechie. Abzic de astădată a desveli și a demasca în toată nuditatea lor apucăturile acestor uneltri

cari pot deveni un pericol extrem de mare pentru pacea și bună-înțelegerea neturburată prin vînătoarea de suflete. Dar dacă sălăi vom fi prin provocările continue și durabile cu rezoluțione bărbătească și conștientiositate vom împlini fără sondare chemarea noastră.

Confrății nostri dela Orăstie ajung la concluzia: autorizații dela Sibiu nu numai spărie publicul cu fantoma, acuzând pe alții (intre cari și noi, !) dar ei înșiși îndeosebi conduși de veleități confesionale s-au năpustit asupra alegerilor dela Arad, lovind din motive politice într-un vechiu servitor al bisericii ortodoxe, pe când prelatul adorat de ei (dr. Radu), n'are nici el nici un merit național!

NOUTĂȚI

Arad, 20 Iunie n. 1899.

Rusaliile în Arad. Serviciul divin l'a săvîrșit în ziua primă P. C. Sa arch. A. Hamzea cu asistența protopopilor M. Bocean, Ign. Pap și a preoților G. Bodea și T. Vățianu. — La finea sf. liturgiei s'a sfîrșit un chivotul frumos lucrat de sculptori Busioc în preț de 230 fl. și dăruit bisericii de d-na vîdovă luliana Florescu. A doua zi au servit sta. liturgie protopolul M. Bocean cu preoții G. Bodea și T. Vățianu. Răspunsurile au fost cântate de corul seminarial; predica în prima zi a tînuit-o P. C. Sa arch. A. Hamzea, iar a doua zi preotul T. Vățianu.

Numiri. Ministrul unguresc de finanțe a numit de sub-secretari la direcția finanțiară din Arad pe Gavril Nagy, fost concipient la direcția finanțiară din Carei-mări, și pe Carol Walter, fost sub-secretar la direcția finanțiară din Becicherecul-mare.

Serbările dela Brașov. Orașul Brașov a avut rari și înalte zile de sărbătoare la Rosaliile din șt.-an. Din incidentul sfîrșit bisericii române gr.-or. a Stei Adormirii din Brașov-cetate — I. P. S. Sa metropolitul Ioan Mețianu a sosit acolo încă Sâmbăta după ameazi, primit fiind la gară cu mare pompă de Brașoveni și de publicul din giur, preoți și mireni. Cuvîntul de întîmpinare a fost rostit de protopolul Ioan Petric, căruia metropolitul a răspuns mulțumind de frumoasa primire și arătând bucuria, cu care se întoarce în orașul Brașov, de care-l leagă cele mai frumoase amintiri din tineretele sale.

Tot la gară înaltul prelat a mai fost salutat în limba maghiară de vice-comitele

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI“.

ULTIMELE SCRISORI ALE LUJ^Y JACOPO ORTIS (24)

Traducere de
LUCRETIA RUSSU SIRIANU.

15 Maiu.

Mă voi întoarce la voi, Lorenzo. Trebuie să plec de aici; inima-mă găzde și gemă, par că ar voi să-mă sară din pept. Pe vîrful muntelui mi-se pare că mă simt mai usurat, dar aici în odaia mea sunt ca într-un mormînt.

Mă urc pe vîrful muntelui. Acolo ură vîntul. Am vîzut stejarii clătinându-se sub picioarele mele; pădurea tremnura ca o mare vîforoasă și din vale li răspunde echo. Pe stâncile coastelor aternă ceață. — Acolo înaintea majestății ingrozitoare a naturii, își uitase sufletul meu spărat și amețit de chinuri, și pentru un moment se împăcase cu sine.

Aș vîr să-ți vorbesc despre lucruri mari, ce-mă trec prin gând. Mi le amintesc, îmi încrucișeză inima, se îngrămadesc, se încrucișă: nu mai știu de unde să incep.

Dr. F. J. kel, și în limba germană de cără primarul orașului Fr. Hiemesch. Dela gară înalt Preasfinția Sa a fost însoțit în oraș de un lung sir de trăsuri și de un banneriu imposant, în fruntea căruia se aflau domii: V. Petri, G. Savu și G. Davidescu pe cai frumoși și îmbrăcați în costum național.

I. P. S. Sa a fost găzduit la dl protopop Bainescu, în însăși casă parohiei, a cărei biserică s'a sfîrșit.

*

Vîfleim național. Drept răspuns la crudul adevăr ce am publicat, că la conferența de Mercuri convocată de dl Rațiu nu s'au prezentat de căt 4 fruntași, zi patru (deși organul lor acreditat scrisese în entrișiet, că au fost mulți, „mai din toate părțile terii“) „direcția autorizată“ comunică:

„Despre conferența confidențială, ce mai mulți fruntași, din toate părțile locuite de Români, au tînuit deunăză sică în Sibiu, am publicat și noi, și „Gazeta Transilvaniei“ un scurt comunicat, ce ni-s'a pus la dispoziție de însăși conferență (Bre, bre !), „Tribuna Poporului“ căreia se vede nu i-s'a dat acest comunicat. (Mare nefericire !) publică în numărul seu 109 o informație din Sibiu, care e falsă, tendențioasă și păcată, ca toată tînuta din urmă a acestel foli în chestiunea partidului național. Declărăm pe baza informațiunilor absolut autentice, că întreagă informația folii arădane, din cap până în sfîrșit, afară de faptul că s'a tînuit o conferență, nu contiene nici un grăunte de adevăr.“

Acesta nu este însă răspuns, ci o dovadă că la Sibiu „autorizații“ fac vîfleim național, se joacă de-a politica. Se adună 4 însă, dau, vezil Doamne, comunicate, ca și consiliile de ministri ori conferența de la Haaga, și îmbată lumea cu afirmaționă deosebită „mai mulți fruntași, din toate părțile locuite de Români“ (pe „mai“ din entrișiet l'au și lăsat deja afară), ear pe noi ne arată că ignorăți de această conferență și ne prezenta că și când ar fi suprărat că nouă nu ni s'a trimis — comunicatul.

Încă odată: menținem tot ce am scris și pentru a ne da invins, există un singur mijloc: „autorizata“ să publice numele fruntașilor mulți cari au răspuns la apelul dlui Rațiu. Dacă va dovedi astfel că n'am spus adevărul, va fi adus în discuție probe. Tăgada numai și insultele sunt vorbe, cari pot să convingă cel mult pe minori, singurii cari mai dau creză și prețiosul lor sprinț (moral, se înțelege), „autorizat“.

Prăbușirea unui deal. Corespondentul din Fâlcu al ziarului „Opinia“ din Iași telegraflază, că în comuna Bunesti (în România) un deal s'a prăbușit spre sat, cufundand ca la 100 case cu vii și livezi și câteva victime. Mai multe sate din apropiere au alergat în ajutorul celor neprăbușiti.

*

Cicleoul îngrozitor, care a băntuit mai zilele trecute în statul Wisconsin (Nor-

Apoi îmi pier de odată și erup într'un planș cu bohote. — Alerg încocace și încolo ca un nebun, nu știu unde și de ce. Fără să găsească, picioarele m'au condus peste prăpăstii. Stăpăesc văile și regiunile ce se întind sub mine. Creațione sublimă și nesecată! Privirile și gândurile mele se pierd în orizontul îndepărtat. Urc — mă opresc din nou — drept — fără resuflare — și privesc în jos. Ce abis!

Îmi ridic ochii spărat și mă urc repede pe coasta muntelui, unde valea e mai în tunecoasă. O pădurice de stejarii tineri mă apără de vînturi și de soare; două vâlcele murmură încep de o parte. Ramurile șoptesc și o priveghitoare șoptesc cu ele. — Cert pe un păstor, care voise să-l fure puț din cuib: suspinele, nemăngăerea, moartea acestor sărmani nevinovați ar fi fost vîndute pentru o piesă de aramă; așa se înțemplă! Deși i-am răsplătit căstigul, ce speră să-l tragă din el, și îmi făgăduise, că nu va mai conturba priveghitoarele, totuși nu cred că nu se va întoarce și nu le va tulbura linștea!

La aceste gânduri mă opriu pe loc. — O timpură frumoase de odinioară, unde sunteți?! Rățiunea mea e bolnavă și găsește odihnă numai în somn, și vai, când își va simți boala în toată puterea! E par că — sărmana

dul Americei) a făcut pagube colosale. Orașul Richmond a fost cu deseurișire nimicit, iar alte orașe, Hudson, Viola, Sparta și Lagrosse, de asemenea sunt aproape numai ruine. Între ruinele orașului Richmond s'au găsit 200 morți și peste 1000 răniți. Într-un birt s'au găsit 30, în altul 60 morți, unii cu paharul în mâna.

Cei din spital d'asemeni au fost omorâți. Trenurile au fost resturnate. Pagubele se urcă la sută de milioane.

Catastrofă cu balonul. Vineri s'a întemplat la Roma o mare catastrofă. Niște ofițeri se pregătiră să facă ascensiune cu balonul. Pe când era de pornire, veni însă un vînt tăricel și luă balonul, pe care soldații nu-l mai putură săne de frângă. Unul dintre soldați nu lăsă însă funia, și așa fu și el ridicat până la o înălțime de vîre-o 300 m. De acolo căzu jos.

Trupul I era numai un conglomerat de carne și osse. Balonul a continuat să se ridice. În apropiere de Orte se coborâtă însă până la 8 m. Înălțime. Ofițerii sărără atunci din el, unul însă, locotenentul Locroscino s'a rănit de moarte.

Nenorocire pe mare. O mare nenorocire s'a întemplat zilele acestea pe marea nordică largă comuna Zülichon, în apropiere de orașul Stettin. Vaporul Blücher, ciocnindu-se cu vaporul Phoenix, s'a cufundat, dând valurilor apei o mulțime de victime. Din Stettin se telegrafează, că Sâmbăta trecută dimineața s'a început căutarea victimelor, scoțând până la amiază vr'o 9 morți. La aducerea cadavrelor pe malul mării s'au petrecut scene înflorătoare. În aceeași zi dimineața căpitanul vaporului Phoenix, care se zice că ar fi fost pricina catastrofei, a fost detinut. — Din Berlin se vedește, că nenorocirea e cu mult mai cugăuitoare, decum se credea la început. Până în seara aceleia zile corăbierii au scos vr'o 50 de morți din sinul valurilor. Ca și sur se spune faptul, că nenorocirea a primit-o mașinistul vaporului Phoenix, care în timpul ciocnirii își petrecea deasupra, pe coporul vaporului, și astfel n'a putut să asculte porunca comandanțului, de a da vaporului altă direcție. Atât mașinistul, că și căpitanul vaporului Phoenix au fost arestați, ear căpitanul vaporului cufundat s'a bolnavit greu din pricina nenorocirii. Lucruri frumoase și de adevărat eroism se spun despre cassarul vaporului Blücher, care cu pericolitarea vieții sale a scăpat de la moarte pe vr'o 10 călători, mai ales copii. Cassarul și căpitanul au fost cei din urmă, cari au părăsit vaporul cufundat. O

Laureta! Tu mă chemi poate — și poate voiu și veni în curând. Tot ce există pentru oameni, e numai în fantasia lor. În față a celei stânci moartea mi-se pare o grozăvenie; în umbra păduricei bucuros mi-ă fi închis ochii pentru somnul de veci. Ne zidim realitatea după modul nostru, dorințele ni-se înmulțesc cu ideile noastre; lucrările cu sudoarea feței pentru un ce, care în alt mod ni e respingător; și patimile noastre la încheierea socotelei ni-se arată ca înfluențele iluзиunilor noastre. Totul ce mă înclinoară îmi rechiamă visul dulce al copilariei mele. Ah, cum rătăciam cu tine pe câmpuri și mă acătam aci de o tușă de smură, aci de alta și nu mă gândiam la trecut; mă interesam numai de present, mă bucuram de lucruri, pe cari le măria puterea închipuirii mele, cari după o oră nu mai existau și toate speranțele mele se îndreptau spre jocul celei mai apropiate sărări. Totuși acest vis s'a dus și să nu dă siguranță, că nu visez și în acel moment. Tu știi bine, Dumnezeul meu, care ai creații inimile omenești, ce somn grozav dorm eu; Tu știi că nu mi-a rămas alt-ceva, de căt lacrimi și moartea!

Așa fantasizez eu! Îmi schimb dorințele și gândurile, și cu căt e mai frumoasă natura, cu atât mai mult aș vrea să văd în-

femeie a nebunit, văzând cadavrul filului său.

Fără comentar dăm următoarea episodică ce primim dela un fruntaș al vieții noastre naționale:

D-le redactor! Ca să vedeați că cel dela organul „autorizat“ publică și reproduc cu predilecție căte scărnăvătoare, vă atrag atenția asupra foilei ce publică („Invieri“) Ea tratează despre viciile, crimele și întreaga murdărie a vieții celor din temitele — Rusiei. Citești de pildă n-rul dela 11 iunie. Găsiști (pe coloana 4) de pildă:

„Ca să nu tușească, opriță cu greutate o flegmă care-i uide buzele ... Această bătrâna fusese condamnată la închisoare, pentru că își ucisese bărbatul, pe care lăsase într-o zi străbătându-l și fătă.“

Probabil de aceste șire să a inspirat dl de Leményi, când a scris despre „pata roșie“...

Pe coloana 5 (despre altă arestare):

„Ea era în închisoare pentru că încercase să-l otrăvească bărbatul. Si în adevăr încercase să-l otrăvească chiar în seara nunței, fără ca să stie pentru ce. Era atunci de vrăjitoare zece ani; și omul cu care o casatorise și era odios“. In n-rul dela 15 iunie (foile, coloana 2):

„Carcinomarea statea pe patul ei în fața Masloveli; ea își luase băiatul pe genunchi și-l pureca“.

Peste tot murdări, că a trebuit să ascundă ziarul de familia mea, car' dela ziua înălțării la lună viitoare să-l retrimit. Si când te găndești că directorul acestui ziar e teolog, car' presidentul om cu familie și el!

Dar' era fatal să fie așa: cel car' în politică făcuse spătură, nu puteau să se opreasca la jumătate cale, ci vor acum și viață onestă a familiilor române să o edifice cu asemenea literatură. Bravo, Deule!

Congresul Ligii.

București, 18 iunie.

In ziua înălțării de Rusaliu a avut loc în sala mare a Ateneului Român Congresul anual al Ligii pentru unitatea culturală a tuturor Românilor.

Președintele Ligii, dl M. Vlădescu, tine un avântat discurs de deschidere, în care a remarcat, că trebuie să ne dăm silință de a face și pe vrăjășii neamului nostru să înțeleagă, că e nevoie de o pacnică întreagă între ei și noi.

După programul stabilit urmează raportul Comitetului central-executiv, despre activitatea Ligii, citit de secretarul Comi-

brăcată în doliu. Si se pare că într-adevăr m'a ascultat astăzi. In iarna trecută eram fericit.

Când natura zacea în somnul de moarte, sufletul meu părea mai linistit — și acum? Mă măngălu totuși cu speranță, că mă vor deplângă. In aurora vieții în desert voiu căuta alte zile îndepărtate, căci patima și suferințele mele mi-le vor răpi; dar' mormântul meu va fi udat de lacrimile tale și de lacrimile aceleia fete divine. Cine ar dori să uite pe veci această existență obosită și scumpă? Cine a văzut pentru ultima oară razele soarelui, cine s'a despărțit pe veci, cine își lăsat bucuriile, speranțele, decepțile, ba chiar durerile, fără să lase în urmă o dorință, un suspin, o privire? Persoanele, cari ne sunt scumpe și trăiesc mai mult cu noi, sunt o parte din noi. Ochiul nostru împăingenită mai cer o lacrimă de compătimire și înimel noastre li cade bine, dacă cadavrul abia recită și susținut de un braț iubit, ea caută un piept, în care să și înginge tăcerea și întunericul morții.

Merg pe balcon, unde tocmai se stinge lumina uriașă a soarelui și nu știe mult întunericul răpește pământul aceea

tetului, dl Al. Florescu. Raportul asupra stării financiare a Ligii îl citește dl Rădulescu Motru, censor.

Urmează alegerea unui membru în Comitetul [central], în locul devenit vacant prin demisiunea d-lui Dr. Istrate, astăzi ministru al lucrărilor publice. Se proclama prin aclamație dl V. A. Urechiă.

Congresul hotărăște să anunțe telegrafic acest rezultat d-lui V. A. Urechiă, care se găsește la Sinaia.

Este aceasta o compensație pentru dl Urechiă, care a căzut la alegerea de senator din Galați.

Discuția începe mai viu asupra „propunerilor eventuale”.

D-l Clain, delegatul secției din Bacău, și în urmă dl Iliescu din Craiova, cer ca dl președinte M. Vlădescu, astăzi membru în Parlament, mână, membru marcant al Parlamentului, să intrevină prin influența sa, ca „Liga” să fie recunoscută de persoană morală.

D-l Polican (din Craiova) apostrofează, că și d-l Iliescu (fost „decemvir”) este membru al Parlamentului, astfel că și d-sa este în poziție de a lupta în același sens.

D-l Iliescu răspunde, că dacă Comitetul, prin inițiativa dlui M. Vlădescu va interveni, va găsi în Parlament în persoana sa pe cel mai devotat soldat.

Tot asupra recunoașterei „Ligei” de persoană morală vorbesc delegații Chețanu și N. Brînzu.

Dl M. Vlădescu răspunde, că în actualele condiții de la noi un guvern nu s-ar putea pretinde recunoașterea de persoană morală a „Ligei”, ca astfel să poată primi donațuni, să facă loterii etc., — dar comitetul să a gândit deja la recunoaștere și va face tot ce-i va sta în putință, pentru că dorința să se prefacă în realitate; roagă deci congresul să i-se lasă toată libertatea de acțiune și comitetul își va face datoria.

Un orator spune, că știe oamenii, că ar face donații însemnate pentru „Liga”, dacă ea ar fi recunoscută de persoană morală; ear' astfel increderea publicului e prea mică în „asociația” nesupusă unui control al Statului.

Pentru mărire increderii și pentru renoirea avântului de glorioasă amintire, dl N. Brînzu (din Pitești) propune:

1. Să facă congresul apel la toți fruntașii de peste Munți și la întreagă presă română, pentru înfrângere, — mai ales acum când blidul de linte cauă să distrugă sanctuarele fraților de peste Munți.

Se primește, între vîl aplaude.

2. Pentru învivere entuziasmului din țară să se delege conferențiar, căr-

să cuntriere toată țeară și să vorbească poporului despre chestia națională.

Dl Clain, revenind asupra propunerii sale din congresul trecut, își exprimă nemulțumirea că nu s-a făcut nimic pentru propagarea cunoașterii chestiei naționale prin broșuri în cercurile largi ale poporului.

Dl președinte răspunde, că d-l Delavrancea, absent de la congres, a fost însărcinat cu acea lucrare, dar n'a putut-o termina din o mulțime de motive...

Dl Clain răspunde că se găsește și alti oameni, cum e bunăoară poetul G. Coșbuc, care a scris răsboiu Independenței...

Propunerea, de a se urma această cale și de a se ține conferințe despre chestia națională, se primește; ea intră cu totul și în vederile Comitetului.

Că o dorință, în sensul căreia se va lucra, se admite a 3-a propunere a d-lui N. Brînzu: De a se institui comitete de dame pentru a putea cu concursul lor să fie mărite fondurile Ligii prin petreceri; și a se pune profesorii, ca mentorii ai tinerimei, în fruntea mișcărilor în favorul „Ligei”, și prinț'aceasta în serviciul chestiei naționale.

A patra propunere a d-lui N. Brînzu, de a se face o loterie pentru un milion, rămâne în suspens, până la... recunoașterea Ligii de societate morală.

Ultima propunere, primită cu entuziasm, este propunerea d-lui Clain, de a se serba în anul viitor, la 21 Maiu, aniversarea întreitei incoronări a lui Mihai Viteazul (1600) de principé al Munteniei, Ardealului și Moldovei.

Discursul de încheiere e rostit de d-l președinte M. Vlădescu.

Deleg.

ULTIME ȘTIRI

Viena, 20 Iunie. Primul ministru ung. Szell și ministru de finanțe Lukács petreceră eri aici pentru a negocia cu cabinetul austriac în afacerea băncii austro-ungare și a regula darea pe bere.

Paris, 20 Iunie. Probabil că nou minister îl va forma Waldeck-Rousseau. Casimir Périer însă, căruia i-s-a oferit ministerul de răsboiu, nu va face parte din nou cabinet.

Waldeck era bun amic al lui Gambetta și trece drept bărbat foarte energetic.

Vasul de răsboiu „Sfax” a sosit aseară la St. Vincent. Pe Duminică va fi sosit deja la Brest. El va fi întâmpinat în largul mării de un torpil, care va lua pe Dreyfus și-l va debarca într-un punct mai ascuns al portului, pentru a preveni astfel orice tumult al publicului.

Poșta redacțiunii.

Interesantul Soborsin. Nu ne ai comunicat numele d-tale. Cum să și răspundem deci? Deslușiri poți primi dacă vei veni aici.

Uncheașul felicită pe dl Dr Ioan Rațiu pentru cel mai nou succes al școalei politice din Strada Poplăscii. Din grad în grad. De la Leményi la Novacovici iar de la Novacovici îl mai rămân băieții din cămașe lungă, cu cari „să sdorească pe falsi naționaliști din Arad.” Poftim și cu acestia, căci atâtă gură vor fi având și ei cătă are Novacovici: de rândul glavelor se va îngriji,

a din Strada Poplăscii. Proastă glavă ce e drept, dar glava e tot glavă și poartă atâtă pomel cătă se cere la o gură de înjuratură. Altfel Uncheașul a spus un cuvânt sincer tinerimei academice culte și tine sub demnitatea sa de a și măngi condeul cu niște halucinanți, că nu condeul e corectivul halucinantului, ci dușul rece.

Apropos de falsi naționaliști! Dar la cea sumă ce vîsa trimis pe cale telegra-

fici de către „falsi naționaliști” din Arad, nu văți uitat dacă e falsă ori ba. Acum numai vedeți falsul după ce văți întors dela voiajul din București și anume de-a dreptul la Arad pe ziua alegerii de episcop? Nu cumva va fi vîrun nex causal între aragonautica voastră din București și între injuraturile din coloanele „Tribunei” din Sibiu?

Păziți-vă sănătatea! Tuturor celor ce suferă de boale de piept, de boală de apă, de mistuire neregulată, durere de stomac, de reumatism, gutură, durere de ochi și alte boale lăuntrice, apoi pentru boala de copii, se recomandă cu multă căldură medicamentele Kneippiane.

Se pot căpăta de-adreptul sau prin postă dela farmacia dlui Dr. Iulius Schopper în Oravița (Krassó-Szörény m.)

Catalogul tuturor medicamentelor (leacurilor) cu prețurile lor, se trimită, la cerere, ori-cui gratis și franco din numita apotecă!

Prăvălie și cărciumă, într'o comună românească de sub podgorie, se dă în arăndă. Doritorii să se adreseze administrației ziarului „Tribuna Poporului”.

Se adă de închiriat un local potrivit pentru prăvălie în mijlocul satului, constător din 2 chilii pentru șezut cu toate apartamentelor lor; osebit de acestea o odaie mare pentru prăvălie (dughian) care are intrarea pe din afară.

Doritorii să se adreseze la subserisul: Bătrîn Flore, în O. Fazekas Varsand, p. u. Uj Szt-Anna.

*

Invitare la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe Quart. III respective semestrul II. 1899 la

„TRIBUNA POPORULUI”

Condițiile de abonament, însemnate și în fruntea foii, sunt cele următoare

În Monarchie:

Pe un an fl. 10.—

Pe 1/2 an 5.—

Pe 1/4 an 2.50

Pe o lună 1.—

Pentru România și străinătate.

Pe un an franci 40.—

NUMERII DE DUMINICĂ

pot și abonați deosebit, ca foaie pentru popor, cu 2 fl. pe un an, având o întindere de 8 pagini: cele 4 pagini ale foii de zi, plus un adaus poporul de 4 pagini.

Administrativă
„TRIBUNA POPORULUI”

Economie.

G r a n e.

19 Iunie.

Grâu	Iunie	Arad: fl.	B.-Pesta: fl.
	Oct.	8.30—8.50	9.80
		—	8.64
Cucuruz	Iunie	4.15—4.20	4.68
	Julie	—	4.72
Orz	—	5.70—5.80	—
Săcără	Iunie	6.40—6.60	7.30
	pe Octomb.	—	7.79
Ovăs	Iunie	4.60—4.80	6.00
	Octomb.	—	5.89

Cursul pieții din Arad.

Dia 19 Iunie n. 1898.

Hartie-monetă română	Cump. fl.	vînd	9.51
Lire turcești	—	—	—
Imperial (15 R. aur)	18.90	19.	—
Ruble rusești 100 ș	126—	127—	—
Galbeni	5.58	5.68	—
Napoleon-d'or	9.48	9.55	—
100 Marce germane	58.50	58.92	—
Livre sterling	11.90	12.50	—

Porci:

(Piața Steinbruch)

19 Iunie.

Ungarie; greutate:	bătrâne	320—380 kg.	42.5	cr. p. kg.
tinere	320—390	44—44.5	—	—
	250—390	44—45	—	—
	până 250	45—46	—	—
mijlocie	240—260	47.5—48	—	—
Române	—	—	—	—
sărbești	—	44—46	—	—

S p i r t :

19 Iunie.

Spirt rafinat;	cu toptanu	55.50
“	cu micu	56.50
brut	cu toptanu	54.50
“	cu mic	55.50

Păstăioase:

Fasole boabe mari albe și rot.	fl. 6.50—7.—
“ cenușii .	7.25 7.75
“ colorate .	5.75 6.—
Linte	10.— 16.—
Mazere pentru fert	

Biblioteca Noastră

Apare în Caransebeș.

Director: E. Hodoș.

Au apărut:

Nr. 1 S. S. Secula, Realități și Vi-

sări, novelete

Nr. 2. Iosif Bălan, Iancu de Hunyad.

Nr. 3—4. G. Coșbuc, Versuri și Proză, cu potretu autorului.

Nr. 5. Gr. M. Alexandrescu, Fabule alese.

Nr. 6. N. Macovișteanu, Dela Sat, piesă teatrală pentru popor,

Nr. 7. Zotti Hodoș, Intocmai! comedie franceză.

Nr. 8—9. O. G. Lecca, Istoria Tiganilor, cu potretu autorului.

Nr. 10. E. Hodoș, Convorbiri Pedagogice.

Nr. 11—12. E. Hodoș, Cântece Bănățene, cu răspuns lui Weigand

Nr. 13. E. Hodoș, Cântece Cătănești, cu portr. lui T. Doda.

Nr. 14. G. Crăciunescu, Copii de găsit, snoave, cu potr. autorului.

Nr. 15—17. Ios. Bălan, Numiri de localități.

Nr. 18—22. Zotti Hodoș, Poftă bună! Carte de bucate.

Nr. 23—26. P. Drăgălina. Din Ist. Banatului Severin I.

Nrele viitoare: Din Istoria Bănatului Sev. de P. Drăgălină.

P. II. Severinul sub principiul Transilvaniei până la căderea sa în mâinile Turcilor (1658).

P. III. Resboiale între Austria și Turcia pentru eliberarea Severinului

P. IV. Înfințarea regimentului valah-illiric, mai târziu romano-banatic nr. 13. (1767—1872),

Partea I. a apărut.

Celealte au să apară pe rând. Cei ce doresc să li-se trimita, sunt invitați să îngătină, ca să știm câte exemplare să tipărim.

Direcția.

*

Conferințele invățătorescă, este titlul unei cărți de 212 pagini apărută în tipografia archiepiscopală din Sibiu. Conferințele invățătorescă din archiepiscopatul ortodox română a Transilvaniei întinute în 18/30 și 19/31 August 1898 sunt publicate de comisarii consistoriali. La sfîrșit se află trei lucruri mai bune și anume: „Istoricul treptelor formale, respective metodice, ale invățămentului”, „Istoria naturală în școală populară” și „Remunerăriile și pedepsele în școală”.

*

Bibliografie. A apărut „Foaie pedagogică”, cu următorul cuprins: Disciplina, cu devotamentul și iubirea în serviciul educației (Urmare și fine), de Ioan Dariu.—Modele de lecțuni: Aerul, elasticitatea lui, de C. Gr.

—Informații: Instrucțiune cu privire la cuineuinali. — De ale reuniunilor invățătorescă. — Mulțumită. — Felurimi.

*

A apărut nrul 27 din „Floare Albastră” cu următorul sumar:

Pandurul, C. Sandu. Cântec bohem (poesie, St. O. Iosif. Din Corsica, I. Duscan

Cântecul isvorului (poesie). Sin-Petoreanul Note din țeară, S. Voinea. Glas de corn (poesie), D. Nanu. Funcționari... (schiză). Safire's ochii tăi (din Heine). I. Neamțu. O carte nouă, Marie Rz. Rubrică veselă Lumpatius. Criminalitate și socialism, Alfred Fouillée Crochiuri din țeară, Snoave Ecouri literare și artistice. etc. etc.

Carte de bucate

A apărut în „Biblioteca noastră”

Poftă bună!

Carte de bucate de Zotti Hodoș Atragem atenția cetitorilor asupra acestei cărți, care conține sub 420 de numere, peste 600 de rețete și anume cele mai bune rețete din bucătăria practică și modernă. Această carte să poată intrebunță în orice gospodărie românească. Partea cuprinde atât rețetele bucătelor celor mai simple cât și rețete de bucate mai complicate; și adică: Supe, Ciorbe, arsiete postate, rosoluri, aspicuri galantine, fripturi naționale și frânzești, torte, parfuri înghețate, ceaiuri, licheruri etc. etc.

Prețul 70 cr. plus porto 5 cr. se află de vinzare la Dna Zotti Hodoș. Caransebeș.

„Revista ilustrată”, în nrul 1 din anul al doilea are următorul bogat sumar:

După legea cea mai înaltă. O istorie de C. E. Franzos, Cântec. Poesie de G. Coșbuc. Ornamente (Odajdele) preoților idolatri. Tipuri de S. P.

Simonu. Când te văd. Poesie de Nițu Din propria ei putere. Novelă de G. Simu.

„Taina celor 12 Vineri mari de peste an și rugăciune pentru vremuri grele” este titlul unei broșuri, ce a apărut la institutul tip. „Minerva” din Orăștie, editată de d-nii: Iosif Tabăcaru și Ilie Turdașan.

Prețul 10 cr. Doritorii a o avea, să grăbească cu procurarea.

A apărut „Aritmetică generală și specială” de Teodor Ceonțea prof. preparandial. Aritmetică menită preparandilor (școalelor normale), școalelor comerciale și medii, cum și al tuturor privatilor, costă 2 fl.

Cartea plugarilor de Ioan Gorgescu costă 25 cr.

Cea dintâi se poate procura dela Tipografia Diecesană, din Arad, cea de a doua dela Tipografia „Aurora” din Gherla.

A apărut „LITURGIA sfântului Ioan Crisostom” de Nicolae Ștef, inv. în Arad, ediția II, pentru cor mixt, cu mai multe precese, irmoase, și un adaus de cântări naționale. — Prețul unui exempl. 4 fl pentru preparanță 2 fl. 50 cr. plus 10 cr. porto postal, ear' legat cu firme 50 cr. mai mult; se afă de vânzare la administrația „Tr. Pop”.

Dentist și atelier technic pentru dantură.

Am onoarea a aduce la cunoștința p. t. publice, că în

Arad, piața libertății (Szabadság-ter) sub Nr. 22.

în etajul I. al casei de chiria dela teatru

am deschis

un atelier technic pentru dantură

care corespunde în toată privința tuturor cerințelor moderne.

Am funcționat timp mai indelungat la renumita clinică de dantură din Berlin însușindu-mi cele mai noi și practice tratamente aplicate acolo și provăzut pe deplin cu materialul și toate recuizitele tehnice mă recomand (ofer) a plumbui măștele cu ori ce material indatinat, sau metal cum se va afla mai avantajos pentru bolnav.

Pentru curățirea dinților și conservarea lor în stare bună și pe lângă onorariu prealabil fixat.

Tragerea de mășele o sevărăesc ori pe lângă amortirea durerilor (amnesticum) ori cu gaz de voluptate sau chiar și fără de acestea.

Pun coroane de mășele din aur.

Așez statonic dinți singuratici

Pe lângă plăiere chiar și în rate pun dantură artificială întreagă, deplin acomodată, pentru sdrumicarea bucatelor, fără a îndepărta rădăcinile dinților, sau numai căte o parte a danturei sevărăesc cu multă îngrijire, tot asemenea prelucru dinți artificiali neconvenabili și repareză părțile rupte din ei.

Scot dinți dela séraci gratuit. Ordinez dela 8—9 ore.

Membrilor dela cassa pentru ajutorarea bolnavilor însă pentru prețuri foarte moderate.

Ordinez înainte de ameazi dela 9—12 ore după ameazi del

Iunie.

Cu deosebită stimă:

VAJDA BENEDICTI

medic-dentist.

„CONCORDIA”

societate comercială pe acții, Sibiu.

FILIALA IN FĂGĂRAȘ EN GROS ȘI DETAIL.

Depozite en gros Câneni (România) și Alba-Iulia.

Branșa de coloniale

Zăhar, cafele fine, delicatessen de saison și brânzături de tot felul chocoladă și cacao, ciaiuri (thea) veritabile și biscuits fini, precum și pesmeți, romuri veritabile de Jamaica și Cuba, cognacuri adevărate franțozești și indigene.

Mare deposit de vinuri naturale indigene dela 40 cr litru în sus.

Vinuri veritabile de Bordeaux, Malaga, Madeira Oporto și Xeres, champagne franțozească adevărată precum și indigenă. Liqueruri străine și din țeară. Tuică bătrână, sligovită, teseovină și rachiu de trebere.

Mare deposit de făină de Bănat excelentă.

Deposit bine asortat de ape minerale.

Icre moi și proaspete. Icre roșii. Rahat de „Bellavista”. Halva. Luminări de ceară, stearină, parafină și său. Singurul deposit al fabricii de luminări și stearină Moessner & Mersing din Galați (România)

Branșa de textil și manufactură.

Mare deposit și bine asortat în tesături de in și bumbac, pichet barchet de vară (de vară și de iarnă)

Garnituri de masă, serviete și prosoape.

Basmale veritabile de Irlanda. — Sifon Oxford, Creton Pânzături.

262 22—50 Bumbacuri de impletit, croșetat și brodat.

Lână răsucită și bircă.

Matăsuri de cusut și brodat în colori veritabile dela Dollfus Mieg & Co. Mühlhausen i/E, cea mai renomată din lume.

Cămeși pentru bărbați și pentru turiști Gulere mângete și cravate

Mare sortiment de ciorapi pentru bărbați, dame și copii.

Prețuri-curente la cerere gratis și franco.